

Oponentský posudok pre habilitáciu Jána Šicka

Keď som tvorbu Jana Šicka začal pred dvadsiatimi rokmi sledovať, bola pre mňa spätá s kultúrou klubu a ulice, s tagovaním a Vjingom. Technológie sa pomaly stávali každodennými, pre nastupujúcu generáciu bolo výzvou zaujať postoj. Jano bol súčasťou bratislavskej mikroscény, pre ktorú bola voľba skúmania ich možností formatívna, možno i osudová. Nešlo ani tak o to zachytávať a interpretovať realitu, pracovať s figuráciou vo videu, ako ju generovať, obraz počítať. Bol tu kontakt s demoscénou, účasť v skupine Satori, objavovanie možností kreatívneho programovania, tvorby vlastných rozhraní a nástrojov. Technológie, aparáty, majú vlastný program, ktorý je užívateľ odkázaný realizovať. Odpoveď typografa či mediálneho tvorcu je práve v odkláňaní takéhoto ich "záujmu": nová vizualita si žiada nové "programy". Vizualny výskum prostredníctvom tvorby softvérových výrazových prostriedkov sa vinie naprieč Janovou tvorbou.

Že to zďaleka nie je bez rizika, je jasné. Človek sa tak oberá o pohodlie práce s jedným obľúbeným nástrojom, kedy mu stačí od projektu k projektu mierne obmieňať svoje status quo. Vymýšľať a aj produkovať nové veci "od podlahy" je ťažšia cesta, ale Jano vie, že je to cesta, ktorá vedie k objavom a posunie ho ďalej, inam.

Janov vizualny výskum pritiahol veľa pozornosti, býva spájaný s paradigmami času, svetla a interaktivity, ktorými sa vymyká bežnému vnímaniu dizajnu, no pre jeho doterajšie dielo akoby stále chýbal slovník. Na jednej strane asi nikoho neprekvapí, že pre dizajn publikácie o "slovenskom Bauhause" je prizvaný práve on, ale k hľadaniu súvislostí medzi jeho prácou a odkazom výskumného programu Bauhausu spájajúceho umenie, dizajn a techniku sa myslím zatiaľ nikto nepokúsil. Pritom sa u nás už čo-to vie o Moholyho kinetizme, Lisitského grafickom a výstavnom dizajne, a najmä o tvorbe Nauma Gaba a Györgyho Kepesa, ktoré sú preňho historicky možno i príznačnejšie.

Z pohľadu výskumného dizajnu by bolo zaujímavé pozerať sa na Janovu tvorbu aj skrz začiatky Školy dizajnu v Ulme, najmä Tomáša Maldonada, na jeho audiovizuálne performance zase cez interaktívne inštalácie a environmenty hnutia Dviženie či Bulata Galejeva a jeho skupiny Prometei. Aspoň historická väzba na vizuálny výskum hnutia Nové tendencie, najmä Vladimíra Bonačiča, je zreteľnejšia.

Akademická kariéra v grafickom dizajne so sebou priniesla produktívne obmedzenia. Dizajn so svojou tradíciou proporcií, formátov a množstva nepísaných pravidiel, nasledovaním obsahu a zákazkovým vzťahom k objednávateľom často pasuje grafického dizajnéra do roly kombinátora a vyladovača, operujúceho na povrchu obrazu a rešpektujúc mriežky. Jano vie majstrovsky vyvažovať, čistiť a operovať s obmedzenými možnosťami, ako sme mali možnosť vidieť už v knihách Drewa a srd, časopise Vlňa a množstve ďalších tlačovín. Veľmi skoro ale usúdil, že jeho pedagogický prínos môže byť práve v odkláňaní zabehaných postupov prostredníctvom multimédií. MediaLab bol v slovenskom kontexte smelým priekopníckym počínom, prínosným pre generácie študentov.

Som presvedčený, že habilitácia Jana Šicka bude prínosom pre umeleckú komunitu aj akademickú obec.

Odporúčam Jána Šicka k habilitácii docentom.

Ing. MDes. Dušan Barok

21. februára 2020